

Информация за медиите

За контакт:

Диана Ковачева
Изпълнителен директор
Transparency International - Bulgaria
Асоциация "Прозрачност без граници"
diana@transparency-bg.org

Transparency International –
Bulgaria
Асоциация "Прозрачност без
граници"

Забрана за разпространение на информацията
1 февруари 2006 г., сряда, 11,30 ч.

**Кражбата, подкупите и изнудването отнемат достъпа на
милиони хора до здравеопазване,
показва Световният доклад за корупцията за 2006 г.**

***Фалшивите лекарства убиват хиляди всяка година и
ускоряват разпространението на устойчиви на лекарствата
болести***

1-ви февруари 2006, Берлин/Лондон – Корупцията в здравния сектор лишава крайно нуждаещите се от животоспасяващи здравни услуги и спомага за разпространението на резистентните към лекарства смъртоносни болести, се отбелязва в Световния доклад за корупцията на Transparency International за 2006 година, публикуван днес.

За милионите бедни хора, зложници на интересите на неетични доставчици, справянето с корупцията в здравеопазването е въпрос на живот и смърт. "Цената на корупцията в здравния сектор трудно може да бъде измерена в пари. Когато бебе почине по време на операция поради това, че инжекцията с адреналин за стимулиране на сърцето му е съдържала вода – как се слага цена на това?" казва Югет Лабел, председател на Transparency International. "Цената на корупцията в здравеопазването се плаща с човешкото страдание".

Обезкръвяването на здравната система

Докладът изважда на светло информацията за общо три трилиона щатски долара, вложени в сферата на здравеопазването, като показва съществуващия лабиринт от сложни и непрозрачни системи, които благоприятстват разпространението на корупцията. Въпреки че повечето хора, заети в сферата на здравеопазването, изпълняват задълженията си със старание и почтеност, можем да открием доказателства за корупция и измами навсякъде, където се предоставят здравни услуги – от дребни кражби и изнудване до груби нарушения на здравната политика и финансиране, “подхранвани” от рушвети, плащани на длъжностни лица.

Корупцията завладява предоставяните в здравния сектор услуги, без оглед на това дали те са публични или частни или дали става въпрос за елементарни или сложни манипулации.

- Бюджетът за здравеопазването е пренасочван от неморални чиновници в частна полза.
- Болниците функционират като “магазини на самообслужване”, облагодетелстващи незаконното обогатяване чрез непрозрачни процедури за доставката на медикаменти и консумативи и несъществуващи служители във ведомостите.
- Здравните работници изискват заплащане на услуги, които би трябвало да са безплатни. В България, подобно на повечето страни от Югоизточна Европа, лекарите често приемат малки недължими парични суми или подаръци за медицинско лечение. Това може да бъде каквато и да е сума между 10 и 50 щатски долара, а в някои случаи тя може да достигне до 1100 щатски долара.
- Във Филипините 10-процентното увеличение на поисканите подкупи от страна на медицинския персонал доведе до намаляване на процента на детска имунизация с повече от 20 процента.
- В Камбоджа някои здравни показатели се влошиха, отчасти заради директната злоупотреба със средства от държавното здравеопазване и въпреки увеличената здравна помощ. Обратно, в Обединеното кралство засилените контролни механизми намалиха загубите от корупция с 300 милиона щатски долара от 1999 година насам.
- В Коста Рика, почти 20 процента от отпуснатия международен заем в размер на 40 милиона щатски долара, предназначен за здравно оборудване, са отклонени в частните джобове.

“Корупцията подкопава доверието на обществото в лекарската общност. Хората имат право да очакват, че лекарствата, от които зависят, са истински. Те имат право да вярват, че лекарите поставят интересите на пациентите над печалбите. И най-вече, те имат право да вярват, че здравеопазването трябва да лекува, а не да убива”, казва Дейвид Нюсбаум, изпълнителен директор на Transparency International.

Пазарни деформации и фалшиви лекарства

Агресивните пазарни механизми “купуват” подкрепата на лекарите за специфични лекарства. Това води до издаването на голям процент рецепти, които не винаги са основани на потребността на пациента. Индивидуално предписаните мощни лекарствени средства осигуряват приходи за фармацевтичните компании в размер на десетки милиарди долари всяка година; раздутите пазари и бюджетите на лобистите изпревариха разходите за изследвания и научни анализи, необходими за създаването на животоспасяващи лекарства, които могат да помогнат на хората в страни с по-нисък жизнен стандарт.

Корупцията подпомага печелившата търговия с фалшиви лекарства. Рушветите, давани на всяка стъпка от веригата, улесняват потока на фалшиви лекарства от техния източник до добросъвестния им консуматор. Чрез здравните разходи, които в повечето случаи са най-сериозното перо в бюджета на едно семейство в развиващите се страни – оценявани между 50 - 90 процента от общите преки разходи на човек – корупцията във фармацевтичната индустрия има директно и болезнено влияние върху хората, които се борят за оцеляване.

Подкопаване на борбата с вируса на СПИН

Корупцията пречи на успеха на световните усилия за овладяване на пандемия от HIV/AIDS. Отговорът на международната общност по повод нарастващата криза бе да увеличи пропорционално подкрепата, с цел да се финансират програми за финансова помощ. Сама по себе си тази реакция, обаче, няма да бъде ефективна, ако нивото на корупция не бъде сериозно намалено. Отчетните механизми трябва да бъдат въведени, така че да предотвратяват изтичането на пари на всички нива.

- Министри и Национални съвети за борба със СПИН присвояват средства, отпуснати за лечение и така оставят болните без необходимата им грижа. Националният съвет за борба със СПИН в Кения бе ограбен от няколко висшестоящи длъжностни лица, чрез

отклоняване на важни ресурси към организации-фантоми, специално създадени за източване на обществени средства.

- Корупцията може буквално да доведе до разпространение на зараза и инфекция, когато относително евтино струващите средства, като стерилните игли и изследването на дарената кръв, не могат да бъдат осигурени поради корупционни практики в обществените поръчки, които пречат на доставката на консумативи.

Целите на хилядолетието са застрашени

Корупцията подкопава възможностите за постигането на Целите на хилядолетието, определени от Обединените нации, и по-специално трите цели, които са пряко свързани със здравеопазването: намаляване на детската смъртност, подобряване на здравето на майките и борбата срещу HIV/AIDS, маларията и други болести. Очакваше се Целите на хилядолетието да бъдат постигнати само след девет години, а международната общност вече сериозно изостава и корупцията е една от основните причини за това.

“Бедните семейства, особено в селските райони, които не могат да си позволят достъп до частно здравеопазване, се сблъскват с болезнения избор между храна и лекарства. Да нахраниш детето си или да го лекуваш, но не и двете. Никой родител не трябва да бъде принуждаван да прави такъв ужасяващ избор”, казва Югет Лабел.

Препоръки на Transparency International

Премахването на корупцията в здравния сектор започва с повишаване на прозрачността.

- Правителствата, които получават и тези, които дават финансова подкрепа, трябва да осигурят лесен достъп до информацията, касаеща ключовите аспекти на проектите, свързани със здравеопазването, бюджета му и здравната политика. Информацията за бюджета на здравеопазването трябва да е достъпна чрез Интернет и да бъде обект на независим одит.
- Приемане и прилагане на етични кодекси за здравните работници и за компаниите в частния сектор, както и осигуряване на продължаващо обучение за противодействие на корупцията.

- Включване на правила за конфликта на интереси в рамките на контрола върху лекарствата и процедурите за правоспособност на лекарите.
- Политиките за общественото здравеопазване и проектите в тази област трябва да бъдат независимо монитирани както на международно, така и на национално ниво, а докладите от този процес трябва да бъдат на разположение на обществото за директен контрол.
- Процедурите за възлагане на обществените поръчки трябва да бъдат състезателни, открити и прозрачни и да са съобразени с определените от Transparency International Минимални стандарти за прозрачност и обществено договаряне. Правилата за конфликта на интереси трябва да бъдат прилагани, а компаниите, замесени в корупция, да бъдат отстранявани от бъдещо участие в търгове. Ангажименти за неплащане и неприемане на подкупи, подобни на Споразуменията за почтеност на TI, следва да бъдат поети, за да се установят еднакви “правила на играта” за всички участници в търга.
- Безмилостното наказателно преследване на извършителите ще изпрати ясен сигнал, че корупцията в здравната система няма да бъде толерирана. За постигането на тази цел е необходима сериозна политика за защита на свидетелите както от държавния и частния сектор, така и за служителите на фармацевтичните и биотехнологични компании.

Разпространение на корупцията в света

Световният доклад за корупцията за 2006 година съдържа и доклади за състоянието на корупцията и управлението в 45 държави от целия свят, включително и тревожни доказателства за финансови злоупотреби в хуманитарните операции за възстановяване от вълните цунами. Последната част от доклада разглежда актуални въпроси по проблемите на изследването на корупцията.